

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIJSKI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o Mals 152208 23 Spp
Brčko, 13.11.2023. godine

Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za rješavanje spornog pravnog pitanja od 3.10.2023. godine u predmetu broj 96 o Mals 152208 22 Mals, temeljem odredbe članka 164. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 28/18 i 6/21, u daljnjem tekstu: Zakon o parničnom postupku ili ZPP), odredbe članka 18. Pravilnika o unutaršnjem sudbenom poslovanju („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 66/12, 40/14, 54/17, 60/17 i 30/18) i članaka 15. i 16. Poslovnika o radu Građansko-privrednog i upravnog odjela Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 097-O-Su-20-000317 od 26.6.2020. godine, na sjednici Građansko-privrednog i upravnog odjela, održanoj dana 13.11.2023. godine donio je

O D L U K U

ODBIJA se rješavanje spornog pravnog pitanja sadržanog u zahtjevu Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u predmetu broj 96 o Mals 152208 22 Mals, koji glasi:

„Da li se advokatska kancelarija može pojaviti kao stranka u postupku (odnosno da li advokatska kancelarija ima svojstvo pravnog lica ili to ima samo advokat kao fizičko lice i advokatsko društvo kao pravno lice)?“

Obrazloženje

Dana 9.10.2023. godine ovom sudu je dostavljen zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Mals 152208 22 Mals od 3.10.2023. godine (u daljnjem tekstu: zahtjev), u parničnom predmetu koji se pred Osnovnim sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Osnovni sud ili prvostupanjski sud) vodi pod poslovnim brojem 96 o Mals 152208 22 Mals, po tužbi tužitelja „Advokatska kancelarija Š.I.“ (zakonski zastupnik Š.I., odvjetnik iz B.) a koja je podneskom od 10.4.2023. godine uređena na način što je kao prvotužitelj označen „Odvjetnik Š.I. iz B.“ a kao drugotužitelj „Advokatska kancelarija „Š.I.“, protiv tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zastupanog po Pravobraniteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

I – PRIKAZ SADRŽAJA ZAHTJEVA

U zahtjevu je izložen kratak prikaz utvrđenog stanja stvari na slijedeći način:

„Dana 30.11.2022. godine tužitelj „Advokatska kancelarija Š.I.“ (zakonski zastupnik Š.I.) je ovom sudu podnio tužbu protiv tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine radi isplate naknade troškova u iznosu od 1.176,00 KM, navodeći da je dana 10.03.2022. godine advokat Š.I. kao branitelj optuženog (imenovani branilac po službenoj dužnosti) dostavio zahtjev za naknadu troškova postupka-troškovnik na iznos od 1.176,00 KM u krivični predmet broj 96 o K 139685 21 Kpp 2, ali da više od godinu dana nije dobio nijedno pismeno iz navedenog predmeta niti je odlučeno po njegovom zahtjevu.

Ovaj sud je, cijeneći da advokatska kancelarija nema svojstvo pravnog lica (dakle to ima advokat kao fizičko lice i advokatsko društvo kao pravno lice), vratio tužbu tužitelju na uređenje kako bi pravilno označio tužitelja, imajući u vidu i da je Š.I., kao advokat, imenovan za branioca optuženom po službenoj dužnosti u krivičnom predmetu, a ne advokatska kancelarija.

Tužitelj je podneskom od 11.04.2023. godine uredio tužbu tako što je kao prvotužitelja označio advokata Š.I., a kao drugotužitelja advokatsku kancelariju Š.I., te je predložio da sud zahtjevom pokrene postupak pred Apelacionim sudom Brčko distrikta BiH radi rješavanja spornog pravnog pitanja, a kod kojeg prijedloga je ostao i na pripremnom ročištu održanom dana 27.09.2023. godine, ističući da zakonodavstvom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vezi sa nalogom supervizora, nije propisano da advokatska kancelarija ne može biti stranka u postupku, odnosno da nema svojstvo pravnog lica (kao što je to propisano federalnim zakonima), te da smatra da naknada koju potražuje u predmetu spora zapravo pripada advokatskoj kancelariji (*navodi stranaka o spornom pravnom pitanju s tim da se tuženi nije izjasnio, a imao je mogućnost na pripremnom ročištu*)“.

Dalje, u zahtjevu su navedeni razlozi zbog kojih se Osnovni sud obraća zahtjevom, a kako slijedi:

„Iako sud cijeni da ovo pitanje nije postavljeno kao sporno u većem broju predmeta koji se vode kod ovog suda (kako to nalaže odredba člana 161 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da bi se riješilo sporno pravno pitanje), sud je, postupajući shodno odredbama člana 162 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj: 28/18 i 6/21, u daljem tekstu ZPP) u vezi sa odredbom člana 163 stav 1 i 164 stav 2 ZPP-a, te obzirom i na ponovljeni prijedlog tužitelja da se riješi ovo pitanje kao sporno pravno pitanje, izradio ovaj zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja uz koji se dostavlja kompletan spis Apelacionom sudu Brčko distrikta BiH na dalje postupanje“.

Također, u zahtjevu je izloženo tumačenje spornog pravnog pitanja od strane Osnovnog suda na slijedeći način:

„Navedeno sporno pravno pitanje tužitelja se, prema ocjeni ovog suda, svodi na pitanje: *„Da li se advokatska kancelarija može pojaviti kao stranka u postupku (odnosno da li advokatska kancelarija ima svojstvo pravnog lica ili to ima samo advokat kao fizičko lice i advokatsko društvo kao pravno lice)?“*

Članom 40 stav (1) ZPP-a je propisano da stranka u postupku može biti svako fizičko i pravno lice. Izuzetno, stavom (3) istog člana Zakona je propisano da sud može s pravnim dejstvom u određenoj parnici, priznati svojstvo stranke i onom obliku udruživanja koji nema stranačku sposobnost u smislu odredaba stavova 1 i 2 tog člana ako utvrdi da, s obzirom na predmet spora, u suštini ispunjava bitne uslove za sticanje stranačke sposobnosti, a naročito ako raspolaže imovinom na kojoj se može sprovesti izvršenje. Članom 2 stav 1 tačka b) Zakona o advokatskoj djelatnosti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj: 14/19), propisano je da je advokat lice koje je upisano u imenik advokata Advokatske komore, koje je položilo advokatsku zakletvu, odnosno dalo svečanu izjavu. Članom 5 stav 3 istog Zakona je propisano da se prava, obaveze i odgovornost advokata utvrđuju tim Zakonom i propisima koji uređuju advokatsku djelatnost i rad advokatskih komora u Bosni i Hercegovini.

Stoga, za konkretan predmet u kojem advokat zahtijeva ostvarenje prava na nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u vezi sa radom, relevantna je odredba člana 31 stav 3 Zakona o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 40/02 i 29/03), koja propisuje pravo advokata da zahtijeva nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u vezi sa radom, u skladu sa odredbama Tarife. Dakle, navedena odredba Zakona o advokaturi Federacije BiH je u odnosu na prava, obaveze i odgovornosti advokata, primjenjiva i na ovu pravnu stvar budući da je advokat koji je podnio tužbu u ovoj parnici upisan u Imenik advokata Federalne advokatske komore.

Shodno navedenom, advokatska kancelarija ne može biti stranka u postupku budući da se ne radi niti o fizičkom niti o pravnom licu. Advokatska kancelarija nema pravo da zahtijeva nagradu za izvršeni rad i nadoknadu troškova nastalih u vezi sa radom, u skladu sa odredbama Tarife, kako to propisuje odredba člana 31 stav 3 Zakona o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine, nego to pravo ima advokat i to kao lice (fizičko lice). Advokatska kancelarija ne predstavlja niti oblik udruživanja, pa se advokatskoj kancelariji ne može niti, izuzetno, priznati svojstvo stranke u postupku. Advokatska kancelarija predstavlja prostoriju u kojoj advokat, između ostalog, obavlja svoju djelatnost, ali advokatska kancelarija u širem pojmu predstavlja i pisarnicu u kojoj advokat može da zaprima pismena.

Stoga, advokatska kancelarija ne predstavlja niti fizičko a niti pravno lice, tako da advokatska kancelarija ne može biti stranka u postupku“.

II – RAZLOZI ODLUKE

Na sjednici Građansko-privrednog i upravnog odjela Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, održanoj dana 13.11.2023. godine razmotren je predmetni zahtjev Osnovnog suda i odlučeno je kao u izreci ove odluke, a iz razloga koji slijede:

Odredbom članka 161. Zakona o parničnom postupku propisano je da ako u postupku pred Osnovnom sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u većem broju predmeta, postoji potreba da se zauzme stajalište o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred Osnovnim sudom, da će Osnovni sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke, zahtjevom pokrenuti

postupak pred Apelacijskim sudom radi rješavanja spornog pravnog pitanja i zastaje sa postupkom dok se ne okonča postupak pred Apelacijskim sudom.

Dalje, odredbom članka 162. Zakona o parničnom postupku propisano je da zahtjev iz članka 161. ovog zakona treba da sadrži kratak prikaz utvrđenog stanja stvari, navode stranaka o spornom pravnom pitanju i razloge zbog kojih se Osnovni sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja, a uz zahtjev se prilaže i vlastito tumačenje spornog pravnog pitanja (stavak 1), da se zahtjev iz stavka (1) ovog članka ne dostavlja strankama na izjašnjenje (stavak 2), da sud, ako stranka predloži pokretanje postupka za rješavanje spornog pravnog pitanja, a protivna stranka nije bila u mogućnosti izjasniti se o prijedlogu, dostavlja prijedlog protivnoj stranci na izjašnjenje u roku od osam dana od dana dostavljanja prijedloga (stavak 3) i da je Osnovni sud dužan uz zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja dostaviti predmet Apelacijskom sudu (stavak 4).

Također, valja podsjetiti i da je odredbom članka 163. Zakona o parničnom postupku propisano da Apelacijski sud odbacuje nepotpun i nedopušten zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja, a zahtjev je nedopušten, ako je o takvom zahtjevu Apelacijski sud već donio odluku, dok je odredbom članka 164. propisano da Apelacijski sud rješava sporno pravno pitanje po pravilima postupka za usvajanje pravnih stajališta, te da će odbiti riješiti sporno pravno pitanje ako ono nije od značaja za odlučivanje u većem broju predmeta.

Slijedom navedenog, ovaj sud nalazi da predmetni zahtjev Osnovnog suda sadrži sve elemente propisane odredbom članka 162. stavak (1) Zakona o parničnom postupku.

Međutim, prije svega valja istaći da se u zahtjevu (a prije toga i u podnesku tužitelja od 27.12.2022. godine kojim je iniciran ovaj postupak) ne ukazuje niti dokazuje (navođenjem poslovnih brojeva parničnih predmeta i prilaganjem adekvatnih isprava) da je odgovor na postavljeno sporno pravno pitanje od značaja za odlučivanje u većem broju parničnih predmeta koji se vode pred Osnovnim sudom, pa se o konkretnom zahtjevu ne može meritorno odlučiti po pravilima za usvajanje pravnih stajališta, već je sud u obvezi odbiti da riješi sporno pravno pitanje.

S druge strane Osnovni sud u zahtjevu kojim je pokrenut ovaj postupak, sadržajem navoda u dijelu u kojem obrazlaže vlastito tumačenje spornog pravnog pitanja, u biti ukazuje da za prvostupanjski sud i nema spornog pravnog pitanja u ovom konkretnom slučaju, kod toga da tumačeći odredbe članka 40. ZPP-a, članka 2. stavak (1) točka b) i članka 5. stavak (3) Zakona o odvjetničkoj djelatnosti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 14/19) kao i članka 31. stavak (3) Zakona o odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 40/02 i 29/03), izvodi pravni zaključak da „advokatska kancelarija ne predstavlja niti fizičko a niti pravno lice, tako da advokatska kancelarija ne može biti stranka u postupku“.

Kod takvog pravnog rezoniranja Osnovnog suda, nužno je naglasiti da isti nije bio dužan na prijedlog tužitelja (pa ni na ponovljeni prijedlog) pokrenuti postupak za rješavanje spornog pravnog pitanja, već je predmetni prijedlog trebao odbiti, a razloge za takvo upravljanje parnicom iznijeti u odluci o glavnoj stvari.

Na temelju svega izloženog, Građansko-privredni i upravni odjel Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, primjenom odredbe članka 164. Zakona o parničnom postupku odlučio je kao u izreci ove odluke.

PREDSJEDNICA
Građansko-privrednog i upravnog odjela

Maida Kovačević, sutkinja